

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

16.03.2021

Lēmums Nr. 4-02/22
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
nepiemērošanu

Adresāts:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija: adrese: Peldu iela 25, Rīga, LV-1494; elektroniskā pasta adrese: pasts@varam.gov.lv;

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Interreg Baltijas jūras reģiona programma 2021.–2027. gadam (turpmāk – Programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – Izstrādātāja) 2021. gada 26. februāra vēstule “*Par iesniegumu Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” (turpmāk – Vēstule), Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam projekts, Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam stratēģiskās ietekmes uz vidi sākotnējais novērtējums, Valsts vides dienesta 2021. gada 24. februāra vēstule “*Par konsultācijām par Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”, Dabas aizsardzības pārvaldes 2021. gada 25. februāra vēstule Nr. 1.5/1115/2021–N “*Par konsultācijām par Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” un Veselības inspekcijas 2021. gada 26. februāra e-pasta vēstule “*Konsultācijas par SEA nepieciešamību Interreg Baltijas jūras reģiona programmai 2021.–2027. gadam*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātājas vērtējumā Programmai nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums). Šādu secinājumu ir sniegusi Programmas Vadošā iestāde – Vācijas investīciju banka Šlēsviga – Holšteina (c/o *Investitionsbank Schleswig-Holstein*) (turpmāk – Vadošā iestāde), pamatojoties uz uzņēmuma “*Ramboll*” izstrādātā Programmas sākotnējā ietekmes uz vidi ziņojuma (skrīningu) rezultātiem, jo Programmas mērķis nav noteikt turpmākās attīstības nosacījumus projektiem, kas uzskaitīti Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvas 85/337/EEK *par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu* I un II pielikumā.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 26. februārī Birojā saņemta Izstrādātājas Vēstule, kurā atzīmēts, ka Izstrādātāja pilda nacionālās atbildīgās iestādes funkcijas Kohēzijas politikas mērķa “*Eiropas teritoriālā sadarbība*” (turpmāk – ETS) 2021.–2027. gadam programmām un nodrošina ETS mērķa politikas izstrādi un ETS programmu koordinēšanu Latvijā. Vēstulē par Programmas izstrādi sniegta informācija:
  - 2.1. 2019. gadā sadarbībā ar Eiropas Savienības dalībvalstīm – Dāniju, Somiju, Igauniju, Lietuvu, Poliju, Zviedriju, Vāciju, kā arī partnervalstīm – Norvēģiju, Krieviju un Baltkrieviju – atbilstoši Eiropas Komisijas (turpmāk – EK) regulu projektu nosacījumiem¹ ir uzsākta Programmas izstrāde, ko plānots iesniegt apstiprināšanai Eiropas Komisijā (turpmāk – EK). Programmas īstenošanu paredzēts finansēt no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instrumenta un līdzfinansēt no Norvēģijas un Krievijas nacionālā finansējuma.
  - 2.2. Par Programmas izstrādes organizēšanu un vadību, kā arī Programmas iesniegšanu apstiprināšanai EK ir atbildīga Programmas Vadošā iestāde, savukārt nacionālo atbildīgo iestāžu pārstāvji nodrošina līdzdalību Programmas izstrādē, publisko konsultāciju organizēšanu attiecīgajā dalībvalstī, kā arī Programmas virzību apstiprināšanai dalībvalstu valdībās.
  - 2.3. Šobrīd ir sagatavots Programmas projekts, kas ietver dalībvalstu un partnervalstu vienošanos par tās politikas mērķiem un specifiskiem atbalsta mērķiem, prioritātēm un indikatīvajām darbībām. Programmā kā galvenie rādītāji ir noteikti transnacionālā organizāciju sadarbība institucionālo spēju uzlabošanai, ar to saprotot kopīgu plānu, metodoloģiju, ceļa karšu izstrādi, pieredzes apmaiņu, normatīvo aktu pilnveidošanu un politiku sekmēšanu – tiks finansētas tā saucamās “*mīkstās*” aktivitātes (aktivitātes, kas neparedz infrastruktūras būvniecību). Programmā nav plānots finansēt infrastruktūru, kas radītu potenciāli negatīvu ietekmi uz vidi vai cilvēku veselību.
  - 2.4. Programmas Vadošā iestāde atbilstoši tās valsts normatīvajiem aktiem, kurā tā atrodas, šajā gadījumā Vācijas normatīvajiem aktiem, izvērtējusi nepieciešamību veikt Stratēģiskā novērtējumu Programmai. Lai noteiktu, vai Programmai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu, Programmas Vadošā iestāde 2020. gadā ir noslēgusi līgumu ar uzņēmumu “*Ramboll*”, kas ir izstrādājis Programmas sākotnējo ietekmes uz vidi

¹- Eiropas Parlamenta un Padomes regulas projekts, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (Kopīgo noteikumu regula)

- Eiropas Parlamenta un Padomes regulas projekts par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (ERAF regula)

- Eiropas Parlamenta un Padomes regulas projekts par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālas sadarbības mērķi (Interreg), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem (ETS regulas projekts)

ziņojumu (skrīningu) saskaņā ar ES Direktīvu par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (Direktīva 2014/42/EC). Ziņojumā secināts, ka Programmai nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu. Arī EK ir norādījusi, ka programmām, kas izstrādātas nozarēs, uz kurām neattiecas Direktīva 2011/92/EU (piemēram, teritoriālā sadarbība, sociālā darbība, migrācija, drošība vai robežu pārvaldība), ietekmes uz vidi novērtējums principā nav vajadzīgs, jo šādu programmu atbalstītās aktivitātes vairumā gadījumu nav saistītas ar darbiem vai infrastruktūru, kas noteikta Direktīvas 2011/92/EU pielikumos. Programmā netiek paredzēti projekti, kas uzskaitīti 1985. gada 27. jūnija Padomes Direktīvas 85/337/EEK *par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu* I² un II³ pielikumā.

3. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5. punktā noteiktajam Izstrādātāja veikusi konsultācijas ar Valsts Vides dienestu, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par nepieciešamību veikt stratēģisko novērtējumu:
  - 3.1. Valsts vides dienests 2021. gada 24. februāra vēstulē “*Par konsultācijām par Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027.gadam īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” sniedzis viedokli, ka Programmai nav jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo no Programmas īstenošanas aktivitātēm nav sagaidāma negatīva ietekme uz vidi, uz ko norāda arī ietekmes uz vidi sākotnējā novērtējuma (skrinīnga) secinājumi.
  - 3.2. Dabas aizsardzības pārvalde 2021. gada 25. februāra vēstulē Nr. 1.5/1115/2021–N “*Par konsultācijām par Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027.gadam īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” atzīmējusi, ka piekrīt sākotnējā novērtējumā sniegtajiem secinājumiem, ka Programmas īstenošanai nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz vidi un dabas daudzveidību, tādēļ nav nepieciešamības veikt Programmas Stratēģisko novērtējumu. DAP administrācijas ieskatā ir atbalstāms Programmā izvirzītais mērķis (Programmas mērķis 2.1 Ilgtspējīgi ūdeņi) – mazināt eitrofikāciju un piesārņojumu Baltijas jūrā un tās sateces baseinā.
  - 3.3. Veselības inspekcija 2021. gada 26. februāra e–pasta vēstulē “*Konsultācijas par SEA nepieciešamību Interreg Baltijas jūras reģiona programmai 2021.–2027.gadam*” sniegusi viedokli, ka plānošanas dokumentam nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
4. Birojs saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem ir izvērtējis tā rīcībā esošo un Izstrādātājas sniegto informāciju par paredzētajiem pasākumiem plānošanas dokumenta īstenošanā, t.sk. attiecībā par Programmas izstrādes būtību, mērķiem un paredzētajiem plānošanas dokumenta risinājumiem. Birojs konstatē, ka konkrētā Programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:
  - 4.1. No Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkta izriet, ka Stratēģisko novērtējumu veic noteiktu jomu plānošanas dokumentiem, ja tos citu starpā apstiprina Ministru kabinets un tie ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai un/vai var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*).
  - 4.2. Birojs konstatē, ka Programma neattiecas uz kādu konkrētu politikas jomu, un saskaņā ar Iesniegumā sniegto informāciju, Programmā netiek paredzētas darbības, kas atbilst

² Projektu saraksts, kuriem IVN ir obligāts

³ Projektu saraksts, kuriem valsts iestādēm ir jāizlemj, vai IVN ir nepieciešams

Likuma 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām. Ievērojot minēto, Programma nav tieši pielīdzināma Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams.

- 4.3. Vienlaikus no Likuma 4. panta ceturtais daļas izriet, ka Stratēģisko novērtējumu var būt nepieciešams veikt arī citiem plānošanas dokumentiem, ņemot vērā Likuma 23. divi *prim* panta kritērijus, kas raksturo ietekmes uz vidi būtiskumu.
- 4.4. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts, tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 4.5. Vērtējot iespējamo ietekmes būtiskumu, tai skaitā to, cik lielā mērā Programmā ietverti priekšnoteikumi darbību ar būtisku ietekmi realizācijai, cik lielā mērā tā varētu ietekmēt plānošanas dokumentus citos plānošanas līmeņos, tajos iekļaujamās nosacījumus u.c. aspektus, Birojs nekonstatē, ka Programmas īstenošana saistīta ar būtisku ietekmi uz vidi (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Programma tiek izstrādāta ar mērķi veicināt sadarbību starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, palielinot integrētu reģionālo attīstību, kur mērķa sasniegšanai plānots realizēt aktivitātes, kuru galvenie rādītāji ir saistīti ar transnacionālā organizāciju sadarbības institucionālo spēju uzlabošanu, t.sk. kopīgu plānu, metodoloģiju, ceļa karšu izstrādi, pieredzes apmaiņu, normatīvo aktu pilnveidošanu un politiku sekmēšanu. Programma, ja tā tiek izstrādāta atbilstoši nacionāla līmeņa politikas plānošanas dokumentiem, tostarp Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2030. gadam (Latvija 2030) un Nacionālam attīstības plānam 2021.–2027. gadam, nav saistīta ar būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām (Likuma 23. divi *prim* panta 2. punkta a. – e. apakšpunkts).
- 4.6. Tāpat secināms, ka nosacījumus, lai neradītu un nepieļautu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, aizsargājamām dabas teritorijām, t.sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām *Natura 2000* teritorijām, kā arī citām jutīgām vides teritorijām, ir vērtējusi Dabas aizsardzības pārvalde. Ja Programmas izstrādes gaitā tiks ņemti vērā nosacījumi, kas paredzēti, lai respektētu katras attiecīgās teritorijas jutīgumu un īpatnības, nav sagaidāma Programmas īstenošanas būtiska un negatīva ietekme uz minētajām teritorijām (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts). Nav konstatējams, ka Programma atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas 2. punktā noteiktam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams.
- 4.7. Vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, Programmai Stratēģiskā novērtējuma procedūra nebūtu lietderīga, ņemot vērā iepriekš minētos Biroja secinājumus, to savas kompetences ietvaros neprasa Valsts Vides dienests, Veselības inspekcija un Dabas aizsardzības pārvalde, tās nepieciešamība neizriet no Likuma 23. divi *prim* panta kritēriju nosacījumiem, kā arī Vadošās iestādes sniegtā Programmas sākotnējā ietekmes uz vidi ziņojuma (skrīningu) rezultātiem.

5. Līdz ar to – Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā minētajiem kritērijiem, secina, ka Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.–2027. gadam īstenošanai veidā, kā tas raksturots Vēstulē, nav paredzama būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi pie nosacījuma, ja tiek ievēroti spēkā esošie normatīvie akti un Programmas izstrādē iesaistīti dabas un vides aizsardzības institūciju izvirzītie nosacījumi. Tomēr gadījumā, ja turpmākajā plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiktu konstatēts, ka plānošanas dokumentā plānotās darbības var būt saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbību īstenošanu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai jākonsultējas ar Valsts Vides dienestu, Veselības inspekciju un Dabas aizsardzības pārvaldi par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību un nepieciešamības gadījumā informācija jānosūta Birojam pieņemtā lēmuma pārskatīšanai.

Piemērotās tiesību normas:

- Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva 85/337/EEK *par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu*;
- Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja šajā lēmumā norādīto izvērtēto dokumentāciju un informāciju par Programmu. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus, kā arī piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs secina, ka plānošanas dokuments nav saistīts ar būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām, tajā netiek plānotas Likuma 1. un 2. pielikuma darbības, Programmā paredzētās darbības nav saistītas ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, t.sk. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām *Natura 2000* teritorijām pie nosacījuma, ja tiek ievērotas normatīvo aktu prasības.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Interreg Baltijas jūras reģiona programmai 2021.–2027. gadam.

Direktors
Lukšēvics

(*paraksts)

Arnolds

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko paraksts

Lēmums nosūtīts:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai,
E.Adresē un *e-pastā*: Ilga.Gruseva@varam.gov.lv;
- Valsts vides dienestam, *E.Adresē*.